

[ftm.nl](https://www.ftm.nl)

Parlement maakt zich niet zo druk om verdampen pensioenmiljarden door ECB-beleid

Thomas Bollen

Het ECB-beleid kost de Nederlandse pensioenfondsen tientallen miljarden tot misschien wel 100 miljard euro, zo berekende CDA-Kamerlid Pieter Omtzigt. Toch blijft niet morrelen aan het mandaat van de ECB het devies van de minister van Financiën. Volgende week bepaalt de Kamer of er onafhankelijk juridisch onderzoek naar het opkoopbeleid van de ECB komt. Steun lijkt vooralsnog schaars.

Nederlandse pensioenfondsen zijn de dupe van de langdurig lage rente als gevolg van het opkoopprogramma van de ECB. CDA-kamerlid Pieter Omtzigt lichtte gisteren in het [notaoverleg](#) zijn berekeningen toe, waaruit naar voren komt dat de pensioenfondsen er met het programma in totaal zo'n 100 miljard euro op achteruit gaan. Ook minister Dijsselbloem van Financiën onderkent de problematiek: 'Voor pensioenfondsen is het effect negatief, laat daar geen misverstand over bestaan.'

Afdwalen naar algemene verkiezingsthema's had bij een aantal parlementariërs de voorkeur

De PVV schitterde door afwezigheid en ook de SP had — weliswaar met afmelding, in tegenstelling tot de PVV — verstek laten gaan. Beide partijen mogen zich dan in de verkiezingsstrijd graag opwerpen als beschermers van de pensioenspaarder en even graag ageren tegen de Europese Unie, een debat waarin deze twee onderwerpen bij elkaar kwamen had kennelijk weinig prioriteit. In het debat viel overigens goed te merken dat het verkiezingstijd is. Het moest gaan over de risico's van het ECB-beleid op de Nederlandse pensioenpot, maar afdwalen naar algemene verkiezingsthema's met betrekking tot pensioen had bij een aantal parlementariërs de voorkeur. D66-vertegenwoordiger Wouter Koolmees en PvdA-lid Henk Nijboer hadden zichtbaar plezier in hun een-tweetje om Henk Krol te laten zeggen dat het niet korten van pensioenen, zoals Krols partij 50Plus wil, ten koste van jongeren gaat. Krol hield zich echter bij het onderwerp en benadrukte rustig dat het ECB-beleid álle generaties raakt. Natuurlijk, zo legde Krol uit, komt hij in eerste plaats op voor de oudere generaties — wat verwacht je anders van een partij met de naam 50Plus? Vergelijkbare reactiescherpte van de Kamerleden Nijboer en Koolmees ontbrak gedurende de rest van het debat; de heren keken vooral naar het scherm van hun telefoon.

Robuuste inschatting

Het overleg ging grotendeels over de onnauwkeurigheid van berekeningen en de vele andere factoren die invloed hebben op de lage rentestand, zoals demografie en de vraag naar kapitaal. Omtzigt wist desalniettemin overtuigend te beargumenteren dat zijn [berekeningen](#) wel degelijk een robuuste inschatting zijn van de [extra kosten](#) voor pensioenfondsen, en ontving er alom lof voor van zijn collega's. Misschien is de impact wel 20% lager als de rente-[risicoafdekking](#) door pensioenfondsen en [obligatiekoersstijgingen](#) volledig worden meegenomen, maar ook dan gaat het nog steeds om tientallen miljarden euro's. Omtzigt: 'We vinden het normaal dat we hele debatten voeren over 50 miljoen euro meer of minder uitgeven. Hier gaat het om een heel andere schaalgrootte en een historisch gezien zeer uitzonderlijk monetair beleid. Dat verdient aandacht. Als je iemand een mandaat meegeeft, moet je wel controleren of diegene zich daaraan houdt.'

Daarom is het volgens Omtzigt ook zo belangrijk dat er een onafhankelijke juridische toetsing van het beleid plaatsvindt. Er zijn genoeg aanwijzingen om zo'n toetsing te verantwoorden, want de ECB-maatregelen verstoren de vrije mededinging en de aankopen wekken de schijn van monetaire financiering. Er worden niet direct staatsobligaties op de primaire markt gekocht, maar wel twee weken na uitgifte. Dat is volgens Omtzigt 'misschien niet juridisch, maar toch zeker economisch gezien een equivalent van monetaire financiering'. De Kamer stemt over een week over vier ingediende moties om onafhankelijk juridisch te laten toetsen of de ECB zich wel aan haar mandaat houdt.

Dijsselbloem adviseerde om alle vier de moties af te wijzen. 'Het kabinet vindt dat we terughoudend moeten zijn in het toetsen van het instrumentarium van de ECB.' Het antwoord op de vraag wanneer de ECB haar beleid gaat afbouwen en hoe om te gaan met de risico's daarvan, illustreert zijn positie: 'Alles is eindig en daar moet je je op voorbereiden. U zult verder moeten vertrouwen op uw intuïtie, want de ECB communiceert hier niet over.' Dijsselbloem bleef hameren op 'de onafhankelijkheid van de ECB,' die overigens door alle aanwezigen werd bestempeld als een groot goed. 'Politici met de hand aan de geldkraan is een recept voor ellende,' aldus Henk Nijboer.

'Het kabinet vindt dat we terughoudend moeten zijn in het toetsen van het instrumentarium van de ECB'

Niet morrelen

Dit zeldzame moment van zelfreflectie nam niet weg dat de Kamerleden onderling, en de minister in het bijzonder, fundamenteel anders denken over wat die onafhankelijkheid betekent. Dijsselbloem werd gesteund door de vertegenwoordigers van VVD, PvdA en D66 in zijn visie dat 'politici voorzichtig moeten zijn met het morrelen aan het mandaat of politieke druk uitoefenen op de centrale bank', en moesten 'vertrouwen op verstandig beleid van de ECB'. De VVD is zelfs bang dat verdragswijzingen tot nóg ruimer monetair

beleid kunnen leiden, omdat andere landen er weer anders over denken dan Nederland. 'Hoewel de VVD kritisch is, kunnen we ons beter niet met het beleid bemoeien want anders komen we van de regen in de drup.'

Omtzigt zei in zijn slotwoord dat het geen goed idee is om debat af te wenden omdat je de onzekere uitkomst ervan vreest. Hij benadrukte dat het, gezien de grote impact op Nederland, zeer gewenst is dat nader wordt uitgezocht wat de effecten en risico's van het ECB-beleid zijn. 'Bij het tekenen van het verdrag van Maastricht hield niemand voor mogelijk dat het massaal opkopen van obligaties tot de mogelijkheden behoorde. Toetsing van beleid aan het afgegeven mandaat is juist belangrijk voor een onafhankelijk instituut als de ECB.'

